

طراحی پرسشنامه نگرش ماما‌های ایرانی در مورد درس‌نامه‌های مامایی

سیده فاطمه واثق رحیم‌پرور^۱، خدیجه خراقانی^۲، مریم مدرس^۳، انوشیروان کاظم‌نژاد^۴

تاریخ دریافت ۱۳۹۷/۰۷/۲۹ تاریخ پذیرش ۱۳۹۷/۱۰/۲۹

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: منابع درسی دانشجویان، نقش مهمی در شکل‌گیری هویت حرفه‌ای آن‌ها دارد. بررسی نگرش افراد مرتبط با یک حرفه، لازمه ایجاد بهینه‌سازی در آموزش و بهبود در عملکرد افراد مشغول خدمت در آن می‌باشد. تعیین نگرش مدرسین مامایی در راستای بهره‌مندی بیشتر از منابع مختص مامایی در امر آموزش مامایی اهمیت فراوانی دارد، لذا هدف این پژوهش طراحی و بررسی پایایی و روایی پرسشنامه نگرش ماماها نسبت به درس‌نامه‌های مامایی است.

مواد و روش کار: مطالعه حاضر، یک مطالعه تحلیلی است. جهت تعیین روایی محتوا از روش جدول لاوشی استفاده گردید. پذیرش عبارات بر مبنای کسب نمره حداقل ۰/۶۲ برای نسبت روایی محتوایی و ۰/۷۹ برای شاخص روایی محتوایی انجام شد. برای بررسی پایایی، پرسشنامه توسط ۳۰ نفر از اساتید مامایی تکمیل و سپس پایایی به روش آلفای کرونباخ و معیار پذیرش ۰/۷۵ محاسبه گردید. محاسبات با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۷ انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس مصاحبه‌ها ۱۷ عبارت تعیین گردید. سه عبارت به دلیل اینکه نسبت روایی محتوایی کمتر از ۰/۶۲ بود حذف شدند. متوسط مقدار نسبت روایی محتوایی برای عبارات باقیمانده، ۰/۸۳ بود. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: پرسشنامه نگرش ماماها در مورد درس‌نامه‌های مامایی، ابزاری پایا و روا است و می‌تواند نگرش گروه‌های مختلف مامایی از جمله مدرسین، دانشجویان و دانش‌آموختگان مامایی را نسبت به درس‌نامه‌های مامایی بسنجد.

کلیدواژه‌ها: نگرش، ماماها، درس‌نامه‌های مامایی

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره هفدهم، شماره اول، پی‌درپی ۱۱۴، فروردین ۱۳۹۸، ص ۴۰-۳۲

آدرس مکاتبه: تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تلفن: ۰۹۱۲۴۹۶۲۴۴۳

Email: kharaghanimw@gmail.com

مقدمه

ماماها دانش و درک درستی در رابطه با موارد زیر در مورد نوزادان را کسب می‌نمایند: ارزشیابی شرایط نوزاد تازه به دنیا آمده، شرایط تطابق نوزاد با زندگی خارج رحمی، نیازهای پایه نوزاد، مزایای روش‌های مختلف گرم کردن نوزاد، روش‌ها و ابزار تعیین سن حاملگی نوزاد، ویژگی‌های نوزادان با وزن پایین تولد یافته و نیازهای خاص آن‌ها، ویژگی‌های یک نوزاد سالم، الگوی رشد طبیعی در نوزادان نارس، الگوی رشد نوزاد سالم، یافته‌های متفاوت خاص در نوزاد طبیعی، عناصر و اجزای ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری در نوزادان شامل مراقبت‌های ضروری در مراقبت روزانه، نیازهای ایمن‌سازی، خطرات و منافع آن از ابتدای کودکی تا پایان دوره

ماماها نقش مهمی در ارائه خدمت از ابتدای بارداری، تا بعد از زایمان و مراقبت از مادر و نوزاد تازه متولد شده دارند (۱). در تعریف بین‌المللی از ماما که توسط کنفدراسیون بین‌المللی ماماها (ICM) مطرح شد، ماما می‌تواند مسئولیت زایمان را برعهده گرفته و توانایی مراقبت از نوزاد را داشته باشد که شامل اقدامات پیشگیرانه، ارتقاء زایمان طبیعی و تشخیص موارد غیرطبیعی مادر و نوزاد می‌باشد (۲). در تمامی مراکز دنیا، لازمه ارائه بهترین مراقبت‌ها به زنان، برخورداری ماماها از دانش عمیق و وسیع و قابلیت مهارتی کافی است (۳). کنفدراسیون بین‌المللی ماماها، مطرح کرده است که

^۱ دکتری بهداشت باروری و استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران^۲ دانشجوی ارشد مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)^۳ دکتری آموزش پزشکی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران^۴ دکتری آمار زیستی و استاد دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران¹International Confederation of Midwives

کودکی، روش‌های سنتی یا فرهنگی مربوط به نگهداری نوزاد، اصول تغذیه نوزاد و گزینه‌های تغذیه‌ای برای کودکان، علائم و نشانه‌های خاص در نوزاد (۴).

آموزش موارد فوق به‌عنوان مشخصه‌های حرفه‌ای، به دانشجویان مامایی از مهم‌ترین وظایف مسئولین برنامه‌ریزی آموزش مامایی در هر کشور می‌باشد (۵). دانشجویان رشته مامایی نیازمند کسب مهارت و صلاحیت در عملکرد حرفه‌ای خود می‌باشند (۶). نحوه آموزش به‌صورت صحیح و کاربردی، نقش بسزایی در توانمند ساختن دانشجویان در ارائه مراقبت‌های مامایی هدفمند دارد (۷).

منابع درسی دانشجویان نقش مهمی در یادگیری وظایف حرفه‌ای آنان دارد (۱). در ارتباط با درس نوزادان دانشجویان کارشناسی مامایی، کتاب نوزادان نلسون به‌عنوان رفرنس اصلی در کوریکولوم آموزشی آن‌ها معرفی شده است. همچنین کتاب نلسون رفرنس معرفی شده برای درس نوزادان در آزمون ورودی تحصیلات تکمیلی کارشناسی به کارشناسی ارشد مامایی از طرف وزارت بهداشت می‌باشد (۸). مخاطب اصلی کتاب نلسون، متخصصین نوزادان هستند و این کتاب از منابع درسی پزشکان متخصص نوزادان است (۹). به نظر می‌رسد که مطالعه کتب درسی متخصصین نوزادان، برای دانشجویان مامایی و ماماها مفید خواهند بود اما نمی‌توانند جایگزین رفرنس‌های مامایی شوند. زیرا در کتب مامایی، مباحثی وجود دارد که در کتب متخصصین کمتر به آن‌ها اشاره شده است. از طرف دیگر دانستن تمام مباحث کتب متخصصین نوزادان، برای دانشجویان مامایی و ماماها لازم نیست. یکی از امتیازات عمده کتب مامایی در مقایسه با کتب تخصصی نوزادان این است که به‌وضوح به دانشجوی مامایی می‌گوید که به‌عنوان یک مامای حرفه‌ای چه وظایفی به عهده دارد و محدودیت‌های حرفه‌ای او چیست و او را از سردرگمی نجات می‌دهد. درواقع مطالعه کتب مرجع مخصوص حرفه مامایی، نه‌تنها کلیه اطلاعاتی را که یک ماما باید بداند در اختیار او قرار می‌دهد بلکه او را با وظایف حرفه‌ای آشنا می‌سازد (۹). به‌عنوان مثال در انجام معاینه فیزیکی نوزاد، در کتب مامایی، به‌روشنی بین مسئولیت‌های ماما و پزشک، افتراق قائل شده است. درواقع استفاده از رفرنس‌های مناسب برای پایه‌گذاری عملکرد مامایی حیاتی است (۱).

دستیابی به بهره‌وری مناسب نیازمند آن است که نیروهای تربیت‌شده در طول دوران آموزش حداکثر کارایی، دانش و مهارت لازم را برای حرفه آینده خود کسب نمایند (۱۰). فاصله دانش نظری با مراقبت‌های بالینی می‌تواند به‌عنوان ناهم‌خوانی بین آنچه دانشجویان در کلاس آموخته‌اند و با آنچه در بالین تجربه می‌کنند تعریف شود (۱۱). وجود فاصله تئوری تا عمل سبب می‌گردد که دانشجوی تازه‌کار، در نتیجه تعارضات موجود بین انتظارات و

واقعیت‌های محیط کار، نتواند به شکل مناسبی خود را با شرایط سازگار کند و احساس ناتوانی، افسردگی، عدم امنیت به سبب نداشتن کارایی مناسب در محیط کار کند و نهایتاً موجب کناره‌گیری از حرفه اشاره شود (۱۲). فاصله تئوری تا عمل به‌عنوان یک مشکل اساسی در رشته‌های بالینی همواره مطرح بوده است و در حال حاضر توافق عمومی بر این است که این نقص نه‌تنها کاهش نیافته بلکه افزایش یافته است (۱۳). دانشجویان حرفه‌های بالینی، آموزش‌هایی را دریافت می‌کنند که با آنچه در کلاس درس آموخته‌اند متفاوت است، دانشجویان این رشته‌ها در کارهای بالینی خود دچار اضطراب می‌گردند و این اضطراب عملکرد بالینی آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد و این فاصله تئوری تا عمل سالیان سال به‌عنوان موانع یادگیری در نظر گرفته شده است (۱۱). آموزش‌دهندگان حرفه‌های بالینی سعی کرده‌اند که با تغییر در آموزش به این دوگانگی آموزش تئوری در کلاس‌های درس و تجارب بالینی پاسخ دهند (۱۳). نگرش در زندگی دانشجویی بیشتر از دوره‌های دیگر تغییر می‌کند (۱۴).

بازنگری محتوای آموزشی رشته مامایی، در بعد نظری، بر اساس ICM یکی از ضروریات موجود می‌باشد (۱۵). برنامه ریزان آموزشی باید بکوشند تا با مساعد کردن زمینه برای استفاده بهینه از منابع موجود، شرایطی را فراهم سازند که دانشجویان بتوانند دانش و مهارت لازم را برای حرفه آینده خود کسب نمایند (۱۶). از آنجاکه نتایج مطالعات نشان داده‌اند که دانشجویان مامایی به میزان زیادی از شیوه تدریس مدرسین و انتظارات آن‌ها تأثیر می‌پذیرند (۱۷). بنابراین نیاز به برنامه‌های آموزشی جدید، برای معلمان برای به دست آوردن دانش و مهارت‌های جدید و حمایت از پیشرفت حرفه‌ای آن‌ها وجود دارد (۱۸).

بررسی علائم حیاتی مادر و نوزاد، اصول کنترل عفونت در مواجهه با نوزاد، اصول نیازهای بهداشتی نوزاد، اصول تجویز دارو به نوزاد و حساسیت‌های دارویی احتمالی و بسیاری از مهارت‌های دیگر در ارتباط با مراقبت از نوزاد با علم مامایی که در کتاب‌های مامایی بدان پرداخته شده، در کتاب نوزادان نلسون کمتر به آن اشاره شده است (۱۹). پژوهشگران در طول دوران تحصیل در رشته مامایی و تدریس به دانشجویان مامایی، شاهد وجود مشکلاتی در درس نوزادان دانشجویان کارشناسی مامایی بوده‌اند. به‌طوری‌که این درس توسط متخصصین نوزادان و بر اساس کتاب نلسون (مخاطبین اصلی این کتاب متخصصین نوزادان هستند) تدریس می‌شده است. به نظر می‌رسد که بدین طریق، دانشجویان مامایی مباحث ضروری حرفه‌ای را در ارتباط با مراقبت از نوزاد تازه متولد شده، را یاد نمی‌گیرند و پس از فارغ‌التحصیلی قادر به ایفای نقش به‌عنوان یک مامای حرفه‌ای در ارتباط با نوزادان تازه متولد شده نخواهند بود. لذا پژوهشگران با مطالعه وسیع در منابع درسی دانشجویان مامایی

آنچه مورد نظر است کافی و مناسب باشد. روایی محتوایی درجه در نظر گرفتن دامنه پدیده مورد مطالعه در اندازه‌گیری می‌باشد. برای مثال اگر هدف، ساخت پرسشنامه‌ای جهت اندازه‌گیری نگرش است در روایی محتوایی می‌خواهیم بدانیم تا چه حد سؤالات موجود توانایی اندازه‌گیری این متغیر را دارند (۲۰).

از روش‌های تبدیل قضاوت کیفی داوران درباره روایی محتوایی که به روش جدول لاوشه^۳ شهرت دارد، ضریب روایی محتوایی است. برای محاسبه این نسبت روایی محتوایی از تعدادی متخصص موضوع خواسته می‌شود تا هر یک از سؤال‌های آزمون را بررسی کنند و درباره آن‌ها نظر بدهند. در این روش، از داوران خواسته می‌شود تا هر سؤال را در رابطه با محتوایی که سؤال از آن برگرفته شده به سه شکل "ضروری"، "مفید"، یا "غیر ضروری" مورد داور قرار دهند. نظر داوران به کمک فرمول زیر به صورت روایی محتوایی محاسبه می‌شود (۲۰).

$$CVR = \frac{n_e - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$$

که در آن n_e : تعداد داورانی که سؤال را ضروری تشخیص می‌دهند و N : تعداد کل داوران می‌باشد. ضریب روایی محاسبه شده با فرمول بالا برای هر سؤال دارای دامنه‌ای از +۱ تا -۱ است که طبق آن هر چه رقم بزرگ‌تر باشد روایی سؤال بیشتر است. ضریب صفر نشان‌دهنده این است که نیمی از داوران آن را ضروری تشخیص داده‌اند، و ضریب -۱ حاکی از آن است که از نظر همه داوران سؤال غیر ضروری است و باید کنار گذاشته شود. حداقل مقادیر قابل قبول بر اساس تعداد متخصصینی که سؤالات را مورد ارزیابی قرار داده‌اند، تعیین می‌شود. حداقل مقدار CVR قابل قبول برای ۱۰ نفر از اعضای پانل برای هر آزمون ۰/۶۲ است (۲۰).

شاخص روایی محتوایی^۴ (CVI)، نشان‌دهنده جامعیت قضاوت‌های مربوط به روایی یا قابلیت اجرای مدل، آزمون یا ابزار نهایی است. هرچه قدر روایی محتوایی نهایی بالاتر باشد، مقدار CVI به سمت ۰/۹۹ میل می‌کند برعکس این قضیه نیز صادق است (۲۱). برای بررسی CVI، سه معیار سادگی، اختصاصی بودن و وضوح به صورت مجزا در طیف لیکرتی ۵ قسمتی برای هر یک از سؤالات توسط متخصصان مورد بررسی قرار می‌گیرد (۱): غیر مرتبط، ۲: تا حدودی مرتبط، ۳: مرتبط است ولی نیاز به بازبینی دارد، ۴: مرتبط و ۵: کاملاً مرتبط. حداقل مقدار قابل قبول برای شاخص CVI برابر با ۰/۷۹ است و اگر شاخص CVI گویه‌ای کم‌تر از ۰/۷۹ باشد آن گویه بایستی حذف شود (۲۰).

کشورهای توسعه‌یافته و توصیه‌های ICM و همچنین مطالعات مرتبط موجود، دریافته‌اند که لازم است در منابع درسی نوزادان دانشجویان مامایی تغییراتی ایجاد شود. به گونه‌ای که این درس بر اساس منابع درسی مامایی به دانشجویان کارشناسی مامایی ارائه شود و دانشجویان مامایی در مواجهه با یک نوزاد در اتاق زایمان قادر باشند به‌طور مؤثری در نقش یک ماما ایفای نقش کنند و حدود وظایف حرفه‌ای ایشان از وظایفی که بر عهده متخصصین نوزادان است، متمایز گردد و دانشجویان مامایی باید در طی تحصیل این توانمندی‌ها را کسب نمایند. از آنجایی که لازمه ایجاد تغییر در آموزش حرفه‌ای، بررسی نگرش افراد مرتبط با آن حرفه شامل مدرسین، سیاست‌گذاران، دانش‌آموختگان و دانشجویان آن حرفه می‌باشد، لذا طراحی ابزاری روا و پایا برای تعیین نگرش ماماها در مورد درس‌نامه‌های مامایی در مراقبت از نوزاد ضروری به نظر می‌رسد. البته طراحی این پرسشنامه، به گونه‌ای می‌باشد که نگرش ماماها را نسبت به درس‌نامه‌های مامایی در سایر مراقبت‌ها از جمله مراقبت‌های دوران بارداری، زایمان و غیره را نیز که مربوط به دروس تخصصی دانشجویان کارشناسی مامایی می‌باشد را نیز می‌سنجد.

مواد و روش کار

مطالعه حاضر، یک مطالعه تحلیلی است که به منظور طراحی تعیین روایی و پایایی پرسشنامه محقق ساخته تعیین نگرش ماماها نسبت به درس‌نامه‌های مامایی انجام شد. این پرسشنامه، به دنبال بررسی اطلاعات موجود در ارتباط با منابع درسی دانشجویان مامایی در کشورهای توسعه‌یافته و توصیه‌های کنفدراسیون بین‌المللی ماماها در مورد صلاحیت‌های ماماها و منابع درسی و مصاحبه با مدرسین و دانشجویان مامایی و ماماهای شاغل طراحی شد. جامعه پژوهش در این مطالعه، مدرسین مامایی عضو هیئت‌علمی یا آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بودند که به صورت در دسترس وارد مطالعه شدند.

پرسشنامه با ۱۷ سؤال طراحی و نمره هر سؤال بر اساس مقیاس لیکرت (۱ تا ۵) تعیین و نمره دهی شد. جهت بررسی روایی محتوایی^۲، پرسشنامه (طی دو جلسه پانل تخصصی) در اختیار ۱۲ نفر از اساتید مامایی با سوابق کاری بیش از ۱۰ سال در دانشکده پرستاری و مامایی تهران قرار گرفته و بررسی شد. اگر بخواهیم روایی را به صورت ساده تعریف کنیم، باید بگوییم که روایی یک ابزار میزان تطابق ابزار اندازه‌گیری با آن چیزی است که از ابزار اندازه‌گیری انتظار می‌رود. بنابراین آزمونی دارای روایی است که برای اندازه‌گیری

⁴ Content Validity Index

² Content-related validity

³ Lawshe

$$CVI = \frac{n_{cr} + n_r}{N}$$

و نه تصادفی بودن ابزار به‌عنوان یک وسیله اندازه‌گیری است. یکی از روش‌های اندازه‌گیری پایایی، روش ضریب آلفای کرونباخ^۵ است. این ضریب در شرایطی که نمرات سؤال به‌صورت چند ارزشی باشد مورد استفاده قرار می‌گیرد (۲۰). در این پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ جهت بررسی پایایی استفاده شد.

یافته‌ها

در این پرسشنامه سؤالات سه، چهار و دوازده به دلیل اینکه شاخص CVR کم‌تر از ۰/۶ بود حذف شدند. با حذف این سؤالات ۱۴ آیتم باقی ماندند. متوسط مقدار $CVR = 0/83$ بود (جدول ۱). بدین منظور امتیاز CVI به وسیله تجمع امتیازات موافق برای هر سؤال که رتبه ۴ و ۵ را کسب کرده بودند بر تعداد کل متخصصان محاسبه شد. که بر این اساس گویه ۱۲ حذف شد.

ضریب پایایی عددی بین صفر تا یک می‌باشد که صفر نشانگر عدم وجود پایایی است و یک پایایی صد درصد را نشان می‌دهد. بنابراین پایایی شاخصی برای ارزشیابی آزمون‌ها و پرسش‌نامه‌ها ام از آزمون‌های غربالگری و تشخیصی و پرسش‌نامه‌های تحقیقاتی می‌باشد و به دو دلیل از اهمیت خاصی برخوردار است: اول آنکه پایایی حاکی از وجود خطای تصادفی در اندازه‌گیری است که این خطا به دلایل فاکتورهای مرتبط با آزمون شونده، فاکتورهای مرتبط با آزمون، شرایط برگزاری آن و همچنین فاکتورهای مربوط به نمره دهی ایجاد می‌شوند که اینگونه خطاها تصادفی بوده و اثر آنها بر روی امتیاز آزمون غیر قابل پیش‌بینی است. بر این اساس چنانچه حجم نمونه افزایش یابد و یا تعداد سؤالات یا آیتم‌های ابزار افزایش یابد پایایی بالا می‌رود. دوم، پایایی شرط لازم برای روایی است هرچند شرط کافی نیست (۲۲). در واقع پایایی تضمین‌کننده واقعی

تعداد متخصصینی که به گویه نمره ۳ و ۴ داده‌اند

$CVI =$

تعداد کل متخصصین

شد. جهت تعیین پایایی، پرسشنامه توسط ۳۰ نفر از مدرسین مامایی تکمیل گردید و با استفاده از آزمون ثبات درونی، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد و میزان ۰/۸۹ به دست آمد که نشان‌دهنده ثبات درونی حیطه‌ها بود که در حد مطلوب قرار داشت. سطح پیچیدگی سؤالات خوب و تعداد بسیار کمی از سؤالات بدون پاسخ بودند که نشانگر سطح خوب پذیرش سؤالات از طرف مدرسین بود. در مطالعه حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه گردید که این نتایج با یافته‌های رستمی و همکاران که از پرسشنامه‌های به‌منظور سنجش ارتباط حرفه‌ای بین پرستاران و پزشکان استفاده کرده بودند، هم‌خوانی دارد (۲۳). در مطالعه‌ای که توسط نجفی و همکاران تحت عنوان بررسی روایی و پایایی ابزار (TAQ - T) در رابطه با سنجش نگرش کار گروهی در ایران انجام گردید آلفای کرونباخ ۰/۸ دارای پایایی مناسب محاسبه گردید (۲۴). در مطالعه‌های دیگر تحت عنوان طراحی یک پرسشنامه برای بررسی آمادگی دانشجویان تیم سلامت نسبت به یادگیری بین حرفه‌ای^۶ که توسط پارسل و همکاران Parsell انجام گردید، همسانی درونی ۰/۹ محاسبه گردید که با نتایج مطالعه ما هم‌خوانی دارد (۲۵). در ابزار دیگری که توسط نجفی و همکاران با عنوان "بررسی روایی و پایایی ابزار

جهت تعیین پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون ثبات درونی^۱، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. در قسمت بررسی پایایی ابزار، پرسشنامه از طریق ایمیل مدرسین مامایی که در سایت‌های دانشگاه‌ها قابل دسترس می‌باشد، به ۷۵ نفر از مدرسین مامایی عضو هیئت‌علمی یا آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به‌صورت در دسترس ارسال شد و تعداد ۳۰ نفر از آن‌ها پرسشنامه را تکمیل کردند. سپس داده‌ها جمع‌آوری و ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد و میزان ۰/۸۹ به دست آمد. مقدار به‌دست آمده از ۰/۷۵ بیشتر بود بنابراین پایایی پرسشنامه تأیید گردید و فصل مشترک مقدار قابل‌قبول برای CVI & CVR حذف سؤالات ۳، ۴ و ۱۲ بود که انجام شد.

نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش طراحی و بررسی پایایی و روایی پرسشنامه تعیین نگرش ماماهاا نسبت به درس‌نامه‌های مامایی بود. در خصوص روایی پرسشنامه، مطابق با بسیاری از تحقیقات انجام شده از روش‌های روایی محتوایی استفاده و بعد از تعیین CVI و CVR حذف ۳ سؤال ۳، ۴ و ۱۲ از ۱۷ عبارت طراحی شده بر اساس متون علمی و مصاحبه‌های انجام شده، ۱۴ عبارت برای پرسشنامه تأیید

^۱- Internal Consistency

^۵coefficient alpha

گروه‌های مختلف مامایی از جمله، دانشجویان، دانش‌آموختگان و شاغلین مامایی مورد استفاده قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

این مطالعه حاصل پایان نامه و طرح مصوب شماره ۳۷۵۵۱-۲۸-۰۱-۹۷ دانشگاه علوم پزشکی تهران می‌باشد و در کمیته اخلاق مشترک دانشکده پرستاری و مامایی و توان‌بخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران با کد شماره IR.TUMS.FNM.REC.1397.054 مورد تأیید قرار گرفته است. بدین وسیله از معاونت پژوهشی و اساتید محترم مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران و دیگر اساتیدی که در بررسی روایی و پایایی این پرسشنامه نقش به‌سزایی داشتند، تشکر و قدردانی می‌شود.

سنجش نگرش بین حرفه‌های تیم سلامت (AHPQ) در ایران انجام شد، آلفای کرونباخ ۰/۹۴ دارای پایایی مناسب محاسبه گردید که با نتایج مطالعه ما هم‌خوانی دارد.

در این پرسشنامه، می‌توان با تغییر عبارات مربوط به مراقبت از نوزاد به هرگونه مراقبتی که در دروس تخصصی مربوط به دانشجویان کارشناسی مامایی موجود است و همچنین تغییر "متخصصین نوزادان" به "متخصصین زنان"، نگرش ماماها را نسبت به آن مراقبت خاص نیز سنجید. به‌عنوان مثال با تغییر کلمات در متن عبارات، می‌توان پرسشنامه نگرش ماماها نسبت به درس‌نامه‌های مامایی در مراقبت‌های دوران بارداری را نیز سنجید. بنابراین پرسشنامه نگرش ماماها در مورد درس‌نامه‌های مامایی، ابزاری پایا و روا است و می‌تواند به خوبی نگرش گروه‌های مختلف مامایی را نسبت به درس‌نامه‌های مامایی بسنجد. پیشنهاد می‌گردد، این پرسشنامه برای تعیین نگرش

References:

1. Other LAa. The Student's Guide to Becoming a Midwife: John Wiley & Sons, Ltd; 2014.
2. ESSENTIAL COMPETENCIES FOR MIDWIFERY PRACTICE [Internet]. 2019. Available from: <https://www.internationalmidwives.org/our-work/policy-and-practice/essential-competencies-for-midwifery-practice.html>.
3. Varney.H, Krebs.JM, K. J. Varney's Midwifery. 4th ed. London: Jones and Bartlett; 2014.
4. International Definition of the Midwife [Internet]. 2017. Available from: www.internationalmidwives.org.
5. Marshall J, Raynor M. Myles textbook for Midwives. 60th ed. Elsevier; 2014. P. 3-25.
6. Sweet LP, Glover P, McPhee T. The midwifery miniCEX—A valuable clinical assessment tool for midwifery education. Nurse Educ Pract 2013;13(2): 147-53.
7. Yazdani S. Opportunities and Challenges. Tehran: 2016.
8. Medical Measurement Organization 2019 [Available from: <http://www.sanjeshp.ir/>].
9. Rahimparvar V. Myles Midwifery Course: Boshra; 2014.
10. Ali Mohamadi M, Shabani Z, Babolpor H, Allahyari I. Clinical features of education from the viewpoint of medical students of Ardabil. J Nurs Midwifery Facu Ardabil 2009; 36-43.
11. Sharif F, Masoumi S. A qualitative study of nursing student experiences of clinical practice. BMC Nurs 2005;4(1): 6.
12. Khodaei A, Mansourain M, Ganjei S, Asgari H. strategies for decreasing gap Between Theory & Clinical Performance from the Viewpoints of Nursing Students in Tabriz University of Medical Sciences. Res Med Educ 2016;8(2): 49-59.
13. Haghani F, Azarbarzin M. Active Learning: An Approach for Reducing Theory-Practice Gap in Clinical Education. Iran J Med Educ 2012;11: 1179-90.
14. Nasrollahzadeh K, Azizi M, A., Nahvi M, Hekmat yar J. Evaluating the attitude of students of Tehran University of Medical Sciences regarding to their educational field

- and future career. *Int Res J Appl Basic Sci* 2015-2016;11: 69-73.
15. Organization WH. WHO recommendations Intrapartum care for a positive childbirth experience 2018. Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/260178/9789241550215-eng.pdf?sequence=1>.
 16. Nahas V, Nour V, M. A-N. Jordanian undergraduate nursing students' perceptions of effective clinical teachers. *Nurse Educ Today* 1999;19: 639-48.
 17. Valizadeh S, Abedi H, Zamanzadeh V, Fathiazar E. Challenges of nursing students during their study: a qualitative study. *Iran J Med Educ* 2008;7(2): 397-407.
 18. Akalm S, Sucuoğlu B. Effects of Classroom Management Intervention Based on Teacher Training and Performance Feedback on Outcomes of Teacher-Student Dyads in Inclusive Classrooms. *Educ Sci TheoryPractice* 2015;15(3).
 19. Johnson R, Taylor W. *Skills for Midwifery Practice*: Elsevier 2016.
 20. Lawashe. C. A quantitative approach to content validity. *Phronhl psychol* 1975; 28, 563-75.
 21. Hassanzadeh Rangi N, Allahyari T, Khosravi Y, Zaeri F, Saremi M. Development of an Occupational Cognitive Failure Questionnaire (OCFQ): evaluation validity and reliability. *Iran Occupational Health* 2012;9(1): 29-40.
 22. Mohammadbeigi. A, Mohammadsalehi. N, M A. Validity and Reliability of the Instruments and Types of MeasurementS in Health Applied Researches. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2015;13: 1153-70.
 23. Rostami H, Rahmani A, Ghahramanian A. The viewpoint of nurses about professional relationship between nurses and physicians. *J Gorgan Bouyeh Facu Nurs Midwifery*. 2010;7(1): 63-72.
 24. Najafi M, Keshmiri F, Najafi M, Shirazi M. Assessment of Validity And Reliability Of Team STEPPS Teamwork Attitudes Questionnaire (T-TAQ) In Iran. *Payavard Salamat* 2014;7(5): 389-98.
 25. Parsell G, Bligh J. The development of a questionnaire to assess the readiness of health care students for interprofessional learning (RIPLS). *Med Educ* 1999;33(2): 95-100.

جدول (۱): مقادیر CVI و CVR سوالات پرسشنامه نگرش نسبت به درس‌نامه‌های مامایی در مراقبت از نوزاد										
من معتقدم:	کاملاً مرتبط است	مرتبط است ولی ضرورتی ندارد	مرتبط نیست	کاملاً مرتبط نیست	ضروری است	مفید است ولی ضروری نیست	ضروری نیست	CVR	پذیرش/رد	CVI
۱. دانش مربوط به مراقبت از نوزاد که یک ماما باید بداند، در درس‌نامه‌های مامایی موجود است.	۹	۱			۹			۰/۸	پذیرش	۰/۹
۲. دانشجویان مامایی باید دانش مراقبت از نوزاد را بطور کامل و صرف نظر از اینکه مربوط به چه حرفه‌ای باشد را یاد بگیرند.	۹	۱			۹	۱		۰/۸	پذیرش	۱
۳. من معتقدم در تدریس محتوای تئوری نوزادان، باید از کتب مامایی و متخصصین نوزادان، تواما استفاده کرد.	۱۰				۷	۳		۰/۴	رد	۱
۴. در درس‌نامه‌های مامایی مربوط به نوزادان، در مورد مسائل روحی، روانی و اجتماعی در راستای وظایف حرفه‌ای مامایی به‌طور مداوم تاکید می‌شود.	۱۰				۷	۳		۰/۴	رد	۱
۵. در درس‌نامه‌های متخصصین نوزادان، به مسائل روحی، روانی و اجتماعی مربوط به حرفه مامایی کم‌تر اشاره شده است.	۱۰				۱۰			۱	پذیرش	۱
۶. محدوده دانش لازم و ضروری برای ماماها، در کتب متخصصین نوزادان در نظر گرفته نمی‌شود.	۱۰				۹			۰/۸	پذیرش	۱
۷. محتوای درس‌نامه‌های مامایی دقیقاً مبتنی بر نیاز ماماها است.	۹	۱			۹			۰/۸	پذیرش	۰/۹
۸. مطالعه درس‌نامه‌های مامایی در حوزه نوزادان موجب آشنایی دانشجویان با هویت حرفه‌ای‌شان می‌گردد.	۹	۱			۹			۰/۸	پذیرش	۰/۹
۹. مطالعه درس‌نامه‌های مامایی در حوزه نوزادان	۹	۱			۹			۰/۸	پذیرش	۰/۹

										موجب آشنایی دانشجویان با وظایف حرفه‌ای‌شان می‌گردد.
۰/۸	پذیرش	۰/۶	۱	۱	۸		۱	۱	۸	۱۰. حمایت‌های حرفه‌ای یک ماما از نوزادان و والدینشان به خوبی در درس‌نامه‌های مامایی بیان شده است.
۱	پذیرش	۰/۸		۱	۹			۱	۹	۱۱. یک ماما می‌تواند با مطالعه درس‌نامه‌های مامایی مراقبت‌های ضروری از نوزاد نارس را به خوبی انجام دهد.
۰/۷	رد	۰/۴	۱	۲	۷			۳	۷	۱۲. درس‌نامه‌های متخصصین نوزادان در توانمندسازی دانشجویان مامایی در مهارت‌های بالینی مراقبت از نوزاد کافی نیست.
۱	پذیرش	۱			۱۰				۱۰	۱۳. استفاده صرف از منابع مامایی که در کشورهای دیگر تدوین شده، تنها موجب بیکاری بیشتر ماماها می‌شود.
۱	پذیرش	۰/۸		۱	۹			۱	۹	۱۴. مدرسین مامایی انگیزه کافی برای تدریس واحد تئوری نوزادان بر اساس درس‌نامه‌های مامایی را ندارند.
۱	پذیرش	۰/۸		۱	۹			۱	۹	۱۵. دانشجویان مامایی انگیزه کافی برای یادگیری واحد تئوری نوزادان بر اساس درس‌نامه‌های مامایی را ندارند.
۱	پذیرش	۰/۸		۱	۹				۱۰	۱۶. مدرسین مامایی مهارت کافی برای تدریس واحد تئوری نوزادان بر اساس درس‌نامه‌های مامایی را ندارند.
۱	پذیرش	۱			۱۰				۱۰	۱۷. تدریس واحد تئوری نوزادان باید توسط متخصصین نوزادان و بر اساس درس‌نامه‌های متخصصین نوزادان انجام شود.

DESIGNING OF A MIDWIFERY ATTITUDE QUESTIONNAIRE ABOUT MIDWIFERY TEXTBOOKS

Seyyede Fatemeh Vasegh Rahimparvar¹, Khadijeh Kharaghani*², Maryam Modarres³, Anoushirvan Kazemnejad⁴

Received: 19 Oct, 2018; Accepted: 19 Jan, 2019

Abstract

Background & Aims: Students' curriculum textbooks play an important role in the formation of their professional identities and their learning. The study of the attitudes of people associated with a profession is necessary to create optimization in education and improve the performance of the individuals involved in it. The purpose of this study is to determine the attitude of midwifery in order to benefit more from midwifery textbooks in midwifery education. Therefore, the aim of this study is to design and assess the reliability and validity of midwifery attitude questionnaire towards midwifery lessons.

Materials & Methods: This is an analytical study. To determine the content validity, the Lavasian table method was used. Acceptance of phrases based on the score of at least 0.62 for content validity ratio and 0.79 for content validity index. For reliability, the questionnaire was completed by 30 midwifery teachers and then reliability was calculated using Cronbach's alpha and acceptance criteria was 0.75. The calculations were performed using SPSS software version 17.

Results: According to interviews, 17 terms were determined. The three words were deleted because the content validity ratio was less than 0.62. The average value of the content validity ratio for the remaining terms was 0.83. Cronbach's alpha coefficient was 0.89.

Conclusion: The midwives' attitude about midwifery textbooks is a lasting instrument and can measure the attitudes of various midwifery groups such as instructors, students and midwifery graduates to midwifery lessons.

Keywords: Attitude, Midwives, Midwifery lessons

Address: Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Tel: +98 9124962443

Email: kharaghanimw@gmail.com

¹Ph.D Reproductive Health and Assistant Professor, Tehran University of Medical Sciences

² Master of Midwifery, Tehran University of Medical Sciences (Corresponding Author)

³ Ph.D of Medical Education and Assistant Professor, Tehran University of Medical Sciences

⁴ Ph.D. in Biostatistics and Professor at Tarbiat Modares University